

Далайн захиргааны даргын 2019 оны 08. дугаар сарын
15.-ны өдрийн 67 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

УСАН ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ХЯНАЛТЫН КАТЕР БОЛОН АВРАХ ЗАВИНЫ ТЕХНИКИЙН АШИГЛАЛТ, ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААНЫ ЗААВАРЧИЛГАА ӨГӨХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Энэхүү техник ашиглалт, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааны зорилго нь усан замын тээврийн хяналтын катер болон аврах завини үндсэн болон суурин тоног төхөөрөмж /дагалдах хэрэгсэл, аврах хэрэгсэл, шатахуун цэнэглэх/, эд анги, ажлын багаж хэрэгсэл зэргийн ашиглалт, засвар үйлчилгээг гүйцэтгэх үеийн аюулгүй ажиллагаанд тавигдах шаардлага, техникийн баримт бичиг хөтлөх, ажилтнуудын аюулгүй ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд оршино.

1.2. Ажилтан ажил үүргээ гүйцэтгэх явцад гэмтэж бэртэх, болзошгүй осолд өртөх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, аюулгүй ажиллагааны талаар зөв дадлыг төлөвшүүлэх, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх ажлыг оновчтой зохион байгуулахад чиглэгдэнэ.

Хоёр. Хамрах хүрээ

2.1. Энэхүү хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зааварчилгааг усан замын тээврийн хяналтын катер болон аврах завь, усан зогсоол, гол, мөрөн, нуурын эрэгт буюу усны ойролцоо ажил үүргээ гүйцэтгэж байгаа, завин дээр зорчиж буй бүх этгээд дагаж мөрднө.

Гурав. Ерөнхий шаардлага

3.1. Усан замын тээврийн хэрэгслийн жолооч нь /цаашид жолооч гэх/ Монгол Улсын “Усан замын тээврийн тухай” хууль, “Усан замын тээврийн хэрэгслийн хөвөлтийн аюулгүй байдлын дүрэм”, “Усан замын тээврийн хэрэгслээр зорчигч, ачаа тээвэрлэх дүрэм” болон холбогдох стандартуудыг мөрдөж ажиллана.

3.2. Жолооч нь хуваарийн дагуу ажил үүргээ гүйцэтгэх ба зөвшөөрөгдөөгүй чиглэлд заагдаагүй ажил гүйцэтгэхийг хориглоно.

3.3. Усан замын тээврийн хэрэгслийн жолоодох эрхийн сургалтад хамрагдаж, эрх /үнэмлэх/ аваагүй хүнээр хяналтын катер, аврах завийг жолоодуулахыг хориглоно.

3.4. Ажилтан нь гал унтраах хэрэгслийг хэрхэн ашиглах талаар анхан шатны мэдлэг олгох дадлага, сургуулилтад хамрагдсан байна.

3.5. Хяналтын катер, аврах завийг шатахуунаар цэнэглэх, шатахуун юулэх үед ойр орчинд нь төрөл бүрийн цахилгаан хэрэгслүүд /гар утас, зөөврийн компьютер, г.м./ ашиглах, богино долгионы холбооны хэрэгслийг асаах, унтраахыг хориглоно.

Дөрөв. Хяналтын катер болон аврах завины жолоочид аялалд гаражын өмнө өгөх аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа

4.1. Хяналтын катер, аврах завины техникийн бүрэн бүтэн байдалд үзлэгийг хийж, бүрэн бус тээврийн хэрэгслийг жолоодохгүй байх, өдөр бүр ХАБЭА-н зааварчилгаатай тогтмол танилцаж буртгэлийн дэвтэрт гарын үсгээ зурах бөгөөд аврах хэрэгслээ бүрэн зөв өмсөж ажил үүргээ гүйцэтгэнэ.

4.2. Усан замын тээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй байх эд хэрэгслийг бүртгэж бүрэн бүтэн байдлыг шалгана. Үүнд:

- Аврах хантааз;
- Аврах цагираг;
- Дуут дохио (шүгэл);
- Гар чийдэн;
- Аврах олс (10-20 метрийн урттай);
- Хувин (завины ёроол цоорсон тохиолдолд усыг гадагшлуулах);
- Сэлүүр;
- Зангуу болон олс;
- Анхан шатны тусламж үзүүлэх эмийн сан;
- Засварын багаж хэрэгсэл орно.

4.3. Техникийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгана. Үүнд:

- Усан замын тээврийн хэрэгслийн их биеийн ёроолд ус орсон эсэх, их биеийн гадна, дотор талд цооролт, цууралт үүссэн эсэх;
- Радио холбооны хэрэгсэл болон байршил тогтоох систем, (GPS) тоног төхөөрөмж хэвийн ажиллаж байгаа эсэх;
- Аккумляторт богино холболт үүссэн, шингэн асгарч байгаа эсэхийг сайтар шалгана.

4.4. Хөдөлгүүрийн хэвийн ажиллагааг шалгана. Үүнд:

- Шатахуун болон шатах тослох материалын хэмжээ хэвийн түвшинд байгаа эсэх;
- Хөдөлгүүр асаахын өмнө хурдны хайрцагны удирдах хөшүүрэг нейтрал буюу N байрлалд шилжүүлсэн эсэхийг анхаарах;
- Завь, катерыг зогсоолд бүрэн байрлуулж бэхлэсний дараа хөдөлгүүрийг асааж, унтраах;
- Жолоодлого, залуурын ажиллагаа хэвийн эсэх
- Хөдөлгүүрийн хөргөлтийн систем хэвийн ажиллаж байгаа эсэх

4.5. Зорчигчдын аюулгүй байдлыг хангах үүднээс дараахъ аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг зорчигчдод танилцуулна. Үүнд:

- Аврах хантааз хэрхэн өмсөх талаар зааварчилгааг зорчигчдод танилцуулан аврах хантаазыг зорчигчдын тоогоор өмсгөх;
- Зорчигчид усан замын тээврийн хэрэгслийн жолоочид шууд захирагдах үүрэгтэй;
- Зорчигчид зөвхөн усан замын тээврийн хэрэгсэл жолооч /ахмад/- ийн зөвшөөрлийн дагуу усан замын тээврийн хэрэгсэл /завь, катер, усан онгоц/-д хуваарилсны дагуу суух;
- Хяналтын катерыг савлуулах, усан замын тээврийн хэрэгслийн нэг талд бөөгнөрч хазайлт үүсгэхийг хориглох;
- Хийлдэг завь болон жижиг оврын завин дээр зогсоогоор зорчихыг хориглоно.

4.6. Усан замын тээврийн хэрэгсэл, түүний нэмэгдэл тоног, төхөөрөмжийн үечилсэн үзлэг, засвар үйлчилгээ хийхтэй холбогдсон стандарт, зааврын талаар ойлголт өгөх. Үүнд: урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээний ач холбогдол, засвар, үйлчилгээг төлөвлөх, аюулгүй байдлыг хангах, засвар үйлчилгээний ажилд байгууллагын хүлээх үүрэг, хариуцлага, засвар, үйлчилгээ хийсэн тухай бүртгэл хөтөлнө.

Тав. Хөдөлгөөн эхлүүлэх үеийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа

5.1. Хөдөлгүүрийн аваарын унтраалгын хавхлагийг жолоочийн аврах хантаазнаас болон гаранд бэхлэнэ. (Энэ нь тээврийн хэрэгсэл жолоодох, удирдлага алдагдсан үед автоматаар хөдөлгүүрийг унтрааж тээврийн хэрэгслийг зогсоох найдвартай арга юм);

5.2. Хөдөлгүүрийн ажиллагааг бурэн шалгаж, ямар нэгэн доголдол ажиглагдаагүй нөхцөлд хөдөлгүүрийг асааж, хөдөлгөөнд оролцно;

5.3. Аврах завины хөдөлгүүр ажиллаж байх үед шаардлагагүй тохиолдолд радиаторын тагийг нээхгүй байх, хэрэв нээх тохиолдолд хөргүүрийн шингэн хэт халснаас халуун уураар тургиж, түлэгдэх аюултай тул болгоомжтой онгойлгох.

5.4. Завь, катерыг аялалд бэлтгэн, аялалд гарааас өмнө салхи, давалгаа, усны урсгалын чиг, хүчийг тодорхойлох ба зогсоолоос хөдлөхдөө усны гүнд тохируулан хөдөлгүүрийн сэнсийг усны ёроолд цохигдохоос сэргийлж, хөдөлгүүрийг өргөх, сэнсний эргэлтийг давхар хянана;

5.5. Зогсоолоос хөдлөхдөө хөдөлгүүрийн сэнсний эргэлтийг хамгийн бага хурдаар эхлүүлэх ба зогсоол орчимд давалгаа үүсгэхгүй байхаар тооцно.

5.6. Хөдөлгүүр ажиллаж байх үед сэнс, туузан дамжуулга зэрэгт орооцолдож осолд орж болзошгүй тул элдэв зүүлт, алчуур, хүзүүний ороолт, гинж, бугуйвч, зангиа зүүх, ажлын бус хувцас өмсөхийг хориглоно.

5.7. Хяналтын катер, аврах завин дээр ажиллахдаа өндөр өсгийтэй болон хатуу ултай халтирах аюултай, мөн металл хадаастай болон тахтай гутал өмсөхийг хориглоно.

Зургаа. Жолоочид тавигдах шаардлага

6.1. Усан замын тээврийн хэрэгсэл, хяналтын катер жолоодогч нь дараахь чадварыг бүрэн эзэмшсэн байна. Үүнд:

- 6.1.1. Завь, катерыг аюулгүйгээр жолоодон, 180 градусаар огцом эргэлт хийх;
- 6.1.2. Завь, катераар 360 градуст эргэлтийг аюулгүй гүйцэтгэх;
- 6.1.3. Зогсоолд завины хажуугийн хэсгээр аюулгүй байрлуулах;
- 6.1.4. Усанд унасан хүнд тусламж үзүүлэхүйц хэмжээнд дөхөж очих (тусламж үзүүлэхээр дөхөж очихдоо тухайн этгээдэд давалгаа үүсгэж, их хэмжээний ус цалгиулж, нөхцөл байдлыг хүндрүүлэхгүй байх);
- 6.1.5. Эмнэлэгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх;
- 6.1.6. Завь, катерын хурдыг тохируулах ба хөдөлгүүрийн хүчин чадлыг тооцоолох;
- 6.1.7. Завь, катерыг зогсоолд байрлуулахаас гадна завь катерийн их бие, урд тал, хойд талаас зогсоол болон усны урсгалд тохируулан бэхлэх зэрэг анхан шатны мэдлэг чадваруудыг бүрэн эзэмшсэн байна;
- 6.1.8. Далайд хэрэглэдэг уяа, зангилааг зангидах аргууд ба төрөл, зориулалтын талаарх мэдлэгтэй байх;
- 6.1.9. Ослын үед усан замын тээврийн хэрэгсэл дээр болон усан дээр байгаа хүмүүст тусламж үзүүлэхээр дөхөн очиход анхаарах зүйл, тээвэрлэж буй зорчигч болон ачаанд ямар нэгэн эрсдэл учруулалгүйгээр аврах ажиллагаа зохион байгуулах арга, техник;
- 6.1.10. Усан замын тээврийн хэрэгслийн /чиргүүл/ зангуу, аргамжаа /олс, уяаг ган

тросс/-г хэрхэн бэхлэх, түүний зориулалт ба ашиглалт, хөвөгч тэмдэг, түүний хэрэглээ, утгыг таних.

Долоо. Цахилгааны аюулгүй ажиллагаа, цахилгаанаар ажилладаг багаж, техник хэрэгсэлтэй ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа

7.1. Аливаа цахилгаан хэрэгсэлтэй харьцахын өмнө түүнийг ашиглах заавар, гарын авлагатай танилцах, зааврыг ойлгоогүй бол мэргэжлийн хүнээс туслалцаа авах, таамгаар ажиллахыг хориглоно.

7.2. Цахилгаанаар ажилладаг багаж, техник хэрэгсэлтэй ажиллахдаа дараах зааварчилгааг мөрдэх ажиллана. Үүнд:

- Цахилгаан төхөөрөмжийн ажиллагаа бүрэн зогсооны дараа үйлчилгээ хийх хэрэгтэй.
- Цахилгаан машин, багажийг цахилгаан сүлжээнд залгаатай нь болон хараа хяналтгүй орхиж болохгүй.
- Эд зүйлд болон хананд налуулан тавьсан шатан дээр цахилгаан багажаар ажиллахыг хориглоно
- Цахилгаан багажаар ажиллах үедээ хамгаалалтын нүдний шил зүүсэн байх ёстой.
- Багажтай ажиллаж байх үед цахилгааны утсыг нугалах, мушгих, дээр нь хүнд зүйл тавихыг хатуу хориглоно.
- Цахилгаан багажийг нэг ажлын байрнаас нөгөөд зөөж шилжүүлэхдээ хүчдэлээс салгасан байх хэрэгтэй.
- Цахилгаан хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг эх үүсвэрээс салгахдаа утаснаас зуурч татаж болохгүй. Утаснаас зуурч татсанаар, утас болон сэрээ, залгуурыг гэмтээх төдийгүй хүчдэлд цохиулах, гол түймэр гарах аюултай.
- Багажны тэжээлийн кабель нь шалбарсан хамгаалалтгүй ил гарсан байх ёсгүй
- Ажил гүйцэтгэж дууссаны дараа ажлын байрыг эмхэлж цэгцлэн, багаж хэрэгслийг хайрцаг, саванд нь хийж зориулалтын тавиур дээр тавих
- Цаг агаарын аюултай нөхцөлд задгай талбайд ажиллахыг хориглоно. /аянга, цахилгаан, бороо, цас, салхи, шуурга г.м/
- Тэсэрч дэлбэрэх аюултай бодистой ажлын байранд цахилгааны багажтай ажиллахыг хориглоно.
- Ил задгай, чийглэг орчинд ашиглах залгуур, унтраалга, цахилгаан хэрэгслүүд нь хамгаалалттай байх ёстой
- Унтраалгыг товчлуур дарж унтраасан хэдий ч цахилгаан хүчдэл хэвээр оршиж байдаг тул үзлэг шалгалт, цэвэрлэгээ, засвар үйлчилгээ гүйцэтгэхийн өмнө тоног төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, уртасгагч залгуурыг цахилгааны эх үүсвэрээс бүрэн салгах шаардлагатай. Цахилгааны 2 фазад зэрэг хүрч болохгүй.
- Агаарын температур, чийг ихсэхэд хүний биеийн эсэргүүцэл багасч, организмын цахилгаан гүйдэл эсэргүүцэх чадвар буурдаг, агаарын даралт буурвал цахилгааны аюул ихэнэ гэдгийг анхаарч ажиллах хэрэгтэй.
- Ядарсан, өвчилсөн үед цахилгаан гүйдэлд мэдрэмтгий, өртөмтгий болдог. Ийм үед цахилгаан багаж хэрэгсэлтэй ажиллахаас зайлсхий.
- Цахилгаан дамжуулах агаарын шугам тасарч газар унасныг мэдвэл 10 м-ээс дотогш ойртохгүй байх, зохих байгууллага, хүмүүст мэдээлэх.
- Тэсрэмтгий бодис агуулдаг байр, савны орчимд цахилгаан нум үүсэх буюу цахилгаан утсыг хөвж тавихаас эайлсхий.
- Шатамхай хий, хүчилтөрөгчөөр баялаг агаартай орчинд оч үсэрч мэдэх цахилгаан хэрэгслийг хэрэглэхгүй байх.
- Аккумляторын хүчдлийн шонд гар, хуруугаа шууд хүрэх, зөвхөн резинээр бүрсэн хамгаалалтын бээлийтэй ажил, үүрэг гүйцэтгэнэ.
- Аврах завины аккумляторын дэргэд тамхи татах, ил гол гаргах, хүнсний зүйл хадгалах зэргийг хатуу хориглоно.
- Зөөврийн гэрлийн бариулыг дулаан чийгэнд тэсвэртэй материалаар хийх гэрлийн гүйдэл дамжуулагч хэсгийг хамгааллтай байлгана.

- Хүчдэл бухий төхөөрөмж эд анги хэсгүүдэд хүн хүрэхээс найдвартай хамгаалахын тулд түүний хаалгыг үргэлж цоожтой байлгах. Ажлын байранд хаалт хийж, “ЗОГС, ӨНДӨР ХҮЧДЭЛ БҮҮ ХҮР, ӨНДӨР ХҮЧДЭЛИЙН ШОНД БҮҮ АВИР, ҮХЛИЙН АЮУЛТАЙ, БҮҮ ЗАЛГА, ШУГАМАНД АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭЖ БАЙНА, БҮҮ ОНГОЙЛГО” зэрэг тохиорох анхааруулах санамжийг байрлуулах,
- Ажлын байранд хүчдэл байгаа эсэхийг гараар хүрч шалгахыг хориглоно.
- Трансформаторт гэмтэл, хэт халалт илрүүлбэл шугамд тур салгалтыг цахилгаанчнаар гүйцэтгүүлнэ.

Найм. Аврах завь, хяналтын катерийг уснаас гаргах үеийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа

8.1. Завь, катерийг уснаас гаргахдаа дараах аюулгүй ажиллагааны зааврыг баримтлан ажиллана. Үүнд:

- Чиргуулийн дугуйны хий бүрэн эсэх,
- Завинд тохиорох даац бүхий чиргуулийг сонгон хэрэглэх,
- Бэхэлгээний уяа бүрэн бүтэн эсэх,
- Чиргуулийн эд анги ачааллыг даахуйц, эвдэрч гэмтээгүй эсэх,
- Завь чиргуул дээр хөдөлгөөнгүй, найдвартай ачигдаж, бэхлэгдсэн эсэх,
- Завины хүндийн төвийн тэнцвэрийг олж, аюулгүй байдлын хангах,
- Хэрэв автомашинаар чирэх тохиодолд завь болон авто машины хооронд хангалттай зайд байгаа эсэхийг шалгах,
- Чиргуулийг чирэх автомашиндаа зөв бэхэлж, бүх холболтууд хоорондоо холбогдсон, аюулгүйн гинж, олс, уяа найдвартай байгаа эсэх,
- Завийг өвлийн зогсоолд байршуулах үед цахилгаан трасс татах төхөөрөмжийн бүрэн ажиллаж байгаа эсэхийг урьдчилан сайтар шалгах,
- Зогсоолд завийг оруулахдаа хөдөлмөрийн аюулгүй байдлаа сайтар хангаж гар, хөлөө хавчуулахаас болгоомжлох,
- Урт хормойтой, сул ханцуйтай цамц, нэвсгэр хувцас өмсөхгүй байх трасс утсанд орооцолдооос болгоомжлох,
- Аврах завийг усанд оруулах, уснаас гаргахдаа чирэх, татах /либотка/ төхөөрөмжийг ажиллуулах туршлагатай 2-оос доошгүй хүнтэй гүйцэтгэж байхаас гадна ачаа холбирох, унах аюултайг тооцож, аюулгүй ажиллагааг бүрэн хангана.
- Хяналтын катер, аврах завийг зогсоолд байрлуулсны дараа чиргуулийн арап, тэнхлэг дор тулгуур, бэхэлгээ хийх, дугуйн урд, хойд талд зориулалтын ивээс хийнэ.

Ес. Хяналтын катер болон аврах завинд засвар үйчилгээ хийх, өвлийн битүү зогсоол /ажлын байр/, гараашт ажил гүйцэтгэх үеийн аюулгүй ажиллагаа

9.1. Хяналтын катер болон аврах завинд засвар үйчилгээ хийх үед аюулгүй ажиллагааг ханган техник ашиглалтын дүрмийг мөрдөж ажиллана. Үүнд:

- Ажлын байрандаа амархан гал авалцах шингэн болон агаарт дэгдэмхий бодис хадгалахыг хориглоно.
- Засвар хийх үедээ ХАБЭА-н зааварчилгааг чанд баримталж ажиллах ба бүрэн ажиллагаатай багаж хэрэгслээр засвар үйлчилгээ хийх,
- Ургал завсар, техникийн үйлчилгээний бүртгэл хөтлөх.
- Засвар үйлчилгээ эхлэхийн өмнөх ажын байрны эмх цэгц, цахилгаан багаж хэрэгслийн ажиллагааг шалгаж, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангасан орчинд гүйцэтгэнэ.
- Ажлын тусгай хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг бүрэн хэрэглэж, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа авсан байна.
- Талбай нь тэгш бус, зөвлөн хөрстэй газарт техник байрлуулах, цаг агаарын таагүй нөхцөлд завсар үйлчилгээний ажил гүйцэтгэхийг хориглоно.

- Засвар үйлчилгээ хийх ажлын байрны гэрэлтүүлэг хангалттай байх ба нүд гялбуулахгүй байхад анхаарна.
- Завины эд аngиудыг засварлах, турших үед санамсаргүй унахаас болгоомжлох,
- Тээврийн хэрэгслийн хүнд /15 кг-аас дээш жинтэй/ агрегат, эд аngийг өргөх, салгах, угсрах, тээвэрлэхдээ зориулалтын өргөх механизмыг ашиглана.
- Хөдөлгүүрт засвар үйлчилгээ хийдээ зөөврийн өргөгч цамхаг ашиглах ба засварыг зориулалтын ажлын байранд гүйцэтгэнэ.
- Ачаа өргөх механизмын татлагад /тресс/ өлгөгдсөн техник хэрэгслийн дор байх, ажиллахыг хориглоно.
- Хортой хийнд хордооос сэргийлж, аврах завины хөдөлгүүрийг 5 минутаас илүү хугацаанд агааржуулалтгүй байранд удаан ажиллуулахыг хориглоно.
- Хяналтын катер болон аврах завины хөдөлгүүр ажиллаж байхад техникийн үйлчилгээний бүх төрлийн ажлыг гүйцэтгэхийг хориглоно. “ХӨДӨЛГҮҮР АСААЖ БОЛОХГҮЙ. ЗАВСВАР ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХИЙЖ БАЙНА” гэсэн санамжийг удирдлагын хэсэгт байрлуулах;
- Засварын ажлын үед хариуцсан мэргэжилтний зөвшөөрөлгүйгээр тоног төхөөрөмж, тохируулга шалгалт хийж, хүчдэл өгч хэрхэвч болохгүй.

Арав. Галын аюулгүй байдлыг ханган ажиллах зааварчилгаа

- Техникийн засвар үйлчилгээ хийдэг байранд галын аюулгүй ажиллагааны дүрмийг хатуу мөрдөх ёстой. Үүнд:
- Шатах тослох материал арчсан алчуур, даавууг ил задгай хаяхгүй, цахилгаан, ил гал, нарны шууд тусгалаас хол байлгах,
- Хаалга, гал унтраах хэрэгсэл байгаа газрын орчимд овоолох тээврийн хэрэгслийг байрлуулах амархан гал авалцах материалыг ил саванд хадгалахыг хориглоно.
- Хэрвээ зөөврийн цахилгаан гэрэлтүүлэг хэрэглэх шаардлагатай бол гэрэлтүүлэгт хамгаалалтын тор байгаа эсэхийг, залгуур тусгаарлах резинэн гуурс бүрэн бүтэн эсэхийг шалгана.
- Бензиний сав, бензиний хоолойд бензиний үлдэгдэл байгаа эсэхийг шалгах.
- Агрегатаас тос, усыг зөвхөн тусгай зориулалтын газарт юулнэ. Шалан дээр гоожсон тос буюу шингэнийг нэн даруй хуурай элс, уртэс цацан, тусгай газарт цуглувулна.
- Гагнуурын ажил гүйцэтгэхдээ бензин болон бензинд зөөвөрлөхөд ашиглаж байсан савыг ойрхон байлгахыг хориглоно.
- Гал түймэр гарсан тохиолдолд гал унтраах ангид яаралтай мэдэгдэн, унтраах арга хэмжээ авна.
- Гал түймэр гарсан тохиолдолд хүмүүсийг аюулгүй газарт гаргах арга хэмжээ авах.
- Гал түймэр гарсан тохиолдолд цахилгаан хэрэгслийг цахилгаан эрчим хүчнээс салгах.